

DUŠEVNÉ ZDRAVIE FORENZNÝCH KLIENTOV VO VÄZENSKOM PROSTREDÍ: REFLEXÍVNA OBSAHOVÁ ANALÝZA

Mental Health of Forensic Clients in Prison Settings: A Reflexive Content Analysis

Miriama BORIŠČÁKOVÁ

ABSTRAKT

Predkladaný článok ponúka teoreticko-empirické poznatky k téme duševného zdravia forenznych klientov vo väzniciach. V teoretickej časti sú prezentované fundamentálne poznatky duševného zdravia v rovine väzenského prostredia. Empirická časť prostredníctvom kvalitatívnej reflexívnej obsahovej analýzy odpovedá na hlavnú výskumnú otázku: Aké sú ústredné témy sociálneho výskumu duševného zdravia forenznych klientov vo väzenskom prostredí? Výsledky informujú o troch najhlavnejších analyzovaných témach, a to: 1. intervencie duševného zdravia pre forenznych klientov; 2. analýza duševného zdravia forenznych klientov a 3. profesionáli participujúci na riešení duševného zdravia forenznych klientov. Výskum odkryl aj mnohé iné tematické prepojenia duševného zdravia s rôznorodými oblastami sociálnej patológie. K základným implikáciám pre sociálnu prácu je za kľúčový považovaný trauma-informovaný prístup.

Kľúčové slová: . Duševné zdravie. Forezný klient. Väzenstvo. Forezná sociálna práca. Trauma-informovaný prístup.

ABSTRACT

The submitted article offers theoretical and empirical insights into the issue of mental health among forensic clients in prison settings. The theoretical section presents fundamental knowledge concerning mental health within the context of the penitentiary environment. Through qualitative reflexive content analysis, the empirical section addresses the primary research question: What are the central themes of social research on the mental health of forensic clients in prison settings? The findings identify three principal thematic areas: (1) mental health interventions for forensic clients; (2) analysis of the mental health of forensic clients; and (3) professionals participating in addressing the mental health needs of forensic clients. The research further revealed numerous thematic interconnections between mental health and diverse areas of social pathology. Among the key implications for social work practice, the trauma-informed approach is considered a particularly significant direction.

Key words: Mental Health. Forensic Client. Imprisonment. Forensic Social Work. Trauma-Informed Approach.

Úvod

Prudký nárast záujmu o skúmanie duševného zdravia je zjavný od roku 2020 so zreteľom na výskyt Covid-19. Autori Wang et al. (2024) identifikovali 7047 štúdií so zameraním na tému duševného zdravia, pričom ich počet od pandémie Covid-19 ročne niekoľkonásobne stúpal až do roku 2023. K tomuto výskumu podobnými argumentmi prispievajú Chen et al. (2021), zatiaľ čo sledované obdobie bolo v rozmedzí rokov 2019-2020, alebo aj autori Armaou et al. (2024) s upriamením pozornosti na rok 2020. V súvislosti s výskytom pandémie Covid-19 boli v centre pozornosti aj väznení klienti, ktorí predstavovali rizikovú populáciu z dôvodu hustoty² obývania väzenských zariadení (WHO 2021). V tejto súvislosti WHO vydala v roku 2020 a v roku 2021 reevidovala usmernenie pre podporu krajín v pripravenosti, prevencii a kontrole Covid-19 vo väzniciach.

Riešenie otázky duševného zdravia väznených osôb je predmetom mnohých štúdií, o čom svedčí aj predmetný článok. S rastúcim počtom väznených osôb súvisí aj narastajúci výskyt duševných ochorení. Autori Emilian et al. (2025) identifikovali výrazný výskyt depresie, rôznych typov psychózy, bipolárnej poruchy či schizofrénie. Riešenie porúch duševného zdravia forenzných klientov vo väzniciach vykazuje odklon od tradičných psychologických smerov zameraných na adaptáciu a kontrolu správania k prístupom posilňujúcim odolnosť, motiváciu, rehabilitáciu či reintegráciu väznených osôb. Tieto prístupy zahŕňajú využívanie trauma-informovaného prístupu, zameranie sa na ľudské práva či proces resocializácie (Hussin et al. 2026; Muhammad et al. 2025).

Vyplývajú z uvedeného je preto cieľom tohto príspevku v teoreticko-empirickej rovine špecifikovať témy sociálneho výskumu v oblasti duševného zdravia väznených forenzných klientov.

1 Teoretické východiská

Osoby vo výkone trestu odňatia slobody predstavujú významnú skupinu klientov forenznej sociálnej práce, ktorá je klasifikovaná ako riziková populácia. Táto kategorizácia vyplýva najmä zo špecifik ich sociálneho a životného postavenia, charakterizovaného izoláciou od širšieho spoločenského prostredia, obmedzením sociálnych vzťahov, pracovného uplatnenia a ďalších oblastí každodenného života. Väzenské prostredie významným spôsobom ovplyvňuje kvalitu života odsúdených (Boriščáková 2023), ako aj ich sociálne fungovanie a psychické, fyzické či emocionálne prežívanie (Koen 2025). Prostredie výkonu trestu je zároveň spojené s výskytom nevyhovujúcich životných podmienok, možným vystavením násiliu, diskriminácii a neustálemu dohľadu (Koen 2025; Facer-Irwin et al. 2019; Liem a Kunst 2013), čo môže negatívne ovplyvňovať subjektívne prežívanie osobnej slobody a celkovú psychickú pohodu jednotlivca. Negatívne dopady života vo väzení zasahujú aj do duševného zdravia. Pokiaľ hovoríme o odsúdených klientoch v staršom veku³, ktorí v prostredí väzníc starnú, poruchy ich duševného zdravia súvisia predovšetkým s väčším výskytom demencie, schizofrénie, depresívnej poruchy alebo iných porúch osobnosti (Maschi, Sutfin a O'Connell 2012). Autori na základe výsledkov výskumu uvádzajú, že títo klienti sú často závislí od návykových látok, pričom liečba nie je riešená dlhé roky v priebehu väznenia. U starších odsúdených klientov sa v zmysle porúch duševného zdravia objavila aj súvislosť so stratou motivácie pre prepustenie, zníženou schopnosťou absolvovať súdne konanie a celkovo neschopnosťou predstaviť si život po výkone trestu v spoločnosti. V zmysle riešenia duševného zdravia odsúdených sa s ním

² Dokument WHO sa v tomto bode odvoláva na výskum (Vest et al. 2021), ktorý identifikoval, že ak kapacita väznice presiahla 85 % zvýšilo sa riziko nákazy vírusom SARS-CoV-2 a úmrtnosť.

³ Naopak u mladších odsúdených sú častejšie zaznamenávané problémy duševného zdravia v podobe úzkosti, disociácie, postraumatickej stresovej poruchy.

najčastejšie stretávame až v čase pred prepustením na slobodu (Walsh et al. 2024).

Negatívne dopady na duševné zdravie odsúdených klientov má okrem samotného stavu väznice aj množstvo klientov, ktorí v nej žijú. So zvýšeným počtom klientov vo väzení koreluje výskyt sebapoškodzovania, násilia, depresie, iných zdravotných ťažkostí, či úmrtnosť v dôsledku násilia (Aon, Oberconz a Brasholt 2025) alebo výskyt samovrážd (Marr et al. 2025; Datta et al. 2025). Situácia počtu⁴ väznených klientov (obvinených aj odsúdených) na Slovensku dosahuje kapacitu jednotlivých ústavov. Pre ilustráciu ponúkame v nasledujúcej tabuľke prehľad využitia⁵ vybraných ústavov.

Tab. č. 1: Prehľad využitia kapacít ÚTT a ÚVTOS

ÚTT, ÚVTOS	Celková kapacita	Využitie
Banská Bystrica – LRS Kováčová	19	94,7 %
Ilava (obvinení)	169	84,6 %
Košice (odsúdení)	462	82,0 %
Leopoldov (odsúdení)	1072	84,8 %
Nitra - Chrenová	349	91,7 %
Prešov (obvinení)	138	83,3 %
Sabinov	371	84,4 %
Ružomberok	378	81,2 %

Zdroj: spracované podľa Generálneho riaditeľstva, Zboru väzenskej a justičnej stráže, odboru kontroly a organizačno-právnych činností (2026, s. 3)

Duševné zdravie osôb vo väzniciach možno definovať ako stav ich psychickej pohody, ktorá im umožňuje zvládať stres spojený s prostredím väzníc. Pomáha im udržiavať vlastnú emocionálnu stabilitu a záujem o využívanie služieb venovaných prevencii, diagnostike a liečbe porúch duševného zdravia (Engisst, Møller, Galea a Udesen, eds. 2014). Odborníci pre duševné

zdravie väznených klientov sú predovšetkým profesionáli z oblasti psychiatrie, psychológie a sociálnej práce (Mullen 2000).

Na Slovensku je téma duševného zdravia aktuálne riešená prostredníctvom *Akčného plánu Národného programu duševného zdravia na roky 2024-2030* (Ministerstvo zdravotníctva SR 2024). Dokument sa explicitne nevenuje riešeniu duševného zdravia osôb vo väzení. V bode *B1 Implementácia integrovaného modelu poskytovania starostlivosti o duševné zdravie, s ohľadom na potreby obyvateľstva, počet personálu a kapacít vrátane územnej a časovej dostupnosti* však definuje úlohu B1.4 *Doplniť katalóg výkonov o nové činnosti pre novovzniknutú komunitnú a forenznú psychiatrickú a klinicko-psychologickú starostlivosť*. Rovnako v bode *C1 Rešpektovanie ľudských práv ako súčasť hodnotenia kvality poskytovaných služieb* sa orientuje na úlohu *C1.3 Optimalizovať výkon ochranného liečenia -Evidencia a optimalizácia výkonu ochranného liečenia*. Predmetné úlohy súvisia s nastavením opatrení či intervencií v súvislosti s liečbou duševného zdravia aj tých klientov, ktorých radíme do oblasti forenznej sociálnej práce, pričom sa špecificky definuje sféra forenznej psychiatrie a sféra ochranného liečenia.

K riešeniu témy duševného zdravia možno zaradiť aj praktické aktivity realizované v priestoroch *Ústavov pre výkon väzby a Ústavoch pre výkon odňatia slobody* na Slovensku. Ide o aktivity ako napr. realizácia programu „*Vnímam i teba*“ v Sabinove a Prešove s cieľom „*pomôcť rozvíjať empatiu u páchatel'ov trestnej činnosti, a to vo vzťahu k potencionálnym, ale aj reálnym obetiam trestnej činnosti, hľadať možnosti pre vnútornú zmenu, uvedomiť si dopady svojho konania na obeť a okolie, prevziať za svoje konanie zodpovednosť a nájsť adekvátnu a bezpečnú nápravu alebo kompenzáciu spôsobenej ujmy*“ (Šinal'ová

⁴ Stav forezných klientov na Slovensku (spolu obvinených aj odsúdených) predstavuje počet 7937, a to spolu mužov a žien k 1. januáru 2026 (*Generálne riaditeľstvo, Zboru väzenskej a justičnej stráže, odbor kontroly a organizačno-právnych činností* 2026).

⁵ Prehľad sa týka využitia ÚTT a ÚVTOS s kapacitou 3,5m² na jednu väznú osobu, pričom sú údaje platné k 1. januáru 2026.

a Stanková 2025, s. 23). Autorky v závere konštatujú pozitívne výsledky realizovaného programu, predovšetkým vo vzťahu k vnútornej zmene odsúdených a vnímaniu dopadov ich trestnej činnosti na obeť a ďalšie osoby. Ďalšou aktivitou bolo zriadenie altánku (*Košice*), v ktorom forenzní klienti trávia čas napr. pestovaním či inými aktivitami. Tieto činnosti sú smerované nielen k samotnej fyzickej aktivite a nadobúdaniu nových zručností. Orientujú sa aj na vytváranie nádeje, nových príležitostí, učenia sa zodpovednosti, rešpektu, trpezlivosti k životnému prostrediu. Tieto aktivity slúžia zároveň pre psychickú podporu a pocit spolupatričnosti, pričom ich širší zámer slúži pre rehabilitáciu a znovu začlenenie do spoločnosti (Müller 2025). Prezentované činnosti s foreznými klientmi nie sú priamo charakterizované ako intervencie duševného zdravia, avšak ich širší a hlbší význam má dosah na prežívanie klientov, na ich emocionálny a psychický stav, ktorý je možné obdobnými činnosťami pozitívne posilňovať.

Ako bolo doposiaľ preukázané, forezná sociálna práca má k téme duševného zdravia veľmi blízko. Forenzní klienti vo väzniciach predstavujú marginalizovanú a často stigmatizovanú populáciu, ktorá vykazuje riziko porúch duševného zdravia (Markham 2023). Autorka upozorňuje na dvojité stigmatu týchto klientov (kriminálne aspekty a porucha duševného zdravia), ktorá neprispieva k ich pozitívnemu obrazu a vnímaniu zo strany spoločnosti. Forenzní sociálni pracovníci by mali zastávať funkciu eliminácie tejto stigmy a prežívanej traumy u forezných klientov, ktoré im bránia v opätovnom začlenení do spoločnosti. Ich pozícia a kompetencie dokážu posilňovať pozitívne nastavenie a mienku spoločnosti vo vzťahu k forezným klientom.

Z uvedených poznatkov vyplýva dôraz na riešenie témy duševného zdravia u forezných klientov vo väzniciach.

Forezná sociálna práca predstavuje semiprofesiú, ktorá sa priamo podieľa na riešení otázky duševného zdravia (Šarišská a Balogová 2019). Považujeme preto za vhodné nazrieť na to ako sa súčasný výskum venuje tejto oblasti a aké sú konkrétne témy, ktoré v zmysle duševného zdravia u forezných klientov rieši.

Nasledujúca kapitola informuje o postupe a výsledkoch reflexívnej obsahovej analýzy so zameraním na sociálny výskum a tému duševného zdravia u väznených klientov.

2 Metodológia a metodika

Zámerom realizovanej obsahovej analýzy vedeckých výskumov bola téma duševného zdravia forezných klientov vo väzenskom prostredí.

V zmysle stanovenia štandardných kvalitatívnych metodologických postupov bola definovaná hlavná výskumná otázka: *Aké sú ústredné témy sociálneho výskumu duševného zdravia forezných klientov vo väzenskom prostredí?* Zvolená bola reflexívna obsahová analýza⁶ výskumných štúdií (Nicmanis 2024). Analýza jednotlivých štúdií prebiehala v ich vyhľadávaní, zostavení zoznamu a následnom posudzovaní, identifikácii a reflexii. Pre vyhľadávanie výskumných štúdií bola vybraná databáza *Scopus* v rozmedzí rokov 2020-2026⁷. Vyhľadávanie prebiehalo na základe kľúčových slov odvodených z teoretickej bázy poznatkov a v kontexte hlavnej výskumnej otázky: duševné zdravie, forezný klient, väzenie. Pre zachytenie širšieho množstva výskumných štúdií, boli k týmto kľúčovým slovám doplnené ekvivalenty: forenzní klienti, forezná sociálna práca, väznenstvo. Okrem kritéria kľúčových slov, boli zvolené aj vedecké oblasti, v ktorých boli štúdie publikované. V databáze *Scopus* to boli oblasti: *Social Sciences, Psychology, Health Professions*. Ich voľba spočívala okrem prepojenia s výskumnou otázkou a zameraním na

⁶ Reflexívna obsahová analýza je využívanou formou analýzy v sociálnych vedách, pričom sa sústreďí najmä na významy v texte, ktoré triedi do kategórií a význam kladie na schopnosť reflexivity výskumníka (Nicmanis 2024).

⁷ Obdobie rokov 2020–2026 bolo zvolené z dôvodu výrazného nárastu vedeckého záujmu o problematiku duševného zdravia v danom období, pričom pandémie COVID-19 predstavovala významný impulz pre rozšírenie výskumu v tejto oblasti.

sociálny výskum aj v charaktere vedeckých oblastí, ktoré súvisia s pomáhajúcimi profesiami a sú úzko spojené s vedou sociálna práca. Následne prostredníctvom procesu reflexívnej obsahovej analýzy boli vyberané tie štúdie, ktoré sa priamo vzťahovali ku kľúčovým slovám a výskumnej otázke. V procese analýzy boli identifikované ústredné témy skúmanej problematiky, ktoré v metodologickom postupe predstavovali kategórie (Balogová a Boriščáková 2021; Gavora 2008). Celkový výskumný súbor identifikovaných dokumentov v databáze *Scopus* bol 766 štúdií. Následne z nich boli vyberané tie, ktorých priame zameranie spájalo jednotlivé kľúčové slová, čím bola získaná výskumná vzorka s počtom 133 štúdií. **Tabuľka č. 2** v ďalšej kapitole obsahuje prehľad analyzovaných výskumných štúdií

(výskumná vzorka) s počtom 28. Tieto štúdie na základe reflexívnej obsahovej analýzy zodpovedali výskumnej otázke so zreteľom na jednotlivé výskumné kritériá.

3 Výsledky práce

Prezentované výsledky v tabuľkovom zobrazení znázorňujú výskumné štúdie, ich ústredné témy a analyzované kategórie (K). V zmysle reflexívnej obsahovej analýzy boli špecifikované tri hlavné kategórie, ktoré sa v predmetných štúdiách objavovali, a to kategória duševného zdravia forenzných klientov (DZFK) v počte 7, kategória intervencií duševného zdravia (IDZ) v počte 18 a kategória profesionálov duševného zdravia (PDZ) v počte 3.

Tab. č. 2: Analyzované výskumné štúdie

č.	Štúdia	Ústredná téma štúdie	K
1.	Armas, Spicknall a Sheehan (2026)	Negatívne dopady väzenského prostredia na duševne chorých klientov.	DZFK
2.	Moulden, Matthew a Chaimowitz (2026)	Aplikácia motivačného programu pri liečbe duševného zdravia forenzných klientov.	IDZ
3.	Walker, Griffiths a Coelho (2026)	Aplikácia MHTR u väznených forenzných klientov.	IDZ
4.	Lorente-Català, Jaén et al. (2025)	Implementácia programu STEPPS pre zlepšenie duševného zdravia (+ sebapoškodzovanie) u forenzných klientov.	IDZ
5.	Turner et al. (2025)	Hodnotenie programu pre zlepšenie psychickej pohody (vnútorného mieru) u väznených žien.	IDZ
6.	Skogseth et al. (2025)	Prekážky starostlivosti o duševné zdravie väznených žien (+ závislosť).	DZFK
7.	Blank Wilson et al. (2025)	Miera kriminálneho rizika u väznených osôb s duševnou poruchou.	DZFK
8.	Barbini et al. (2025)	Prehľad metód a intervencií pre väznené ženy s poruchou duševného zdravia.	IDZ
9.	McKenzie a Charlton (2025)	Skúmanie využívania trauma-informovaného prístupu u forenzných klientov v oblasti ich duševného zdravia.	IDZ
10.	Mynard et al. (2024)	Skúmanie terapeutického práce profesionálov pre klientov v samoväzbe ako foreznej služby duševného zdravia.	PDZ
11.	Dogan et al. (2024)	Zvládanie stresu a záťaže u väznených mužov z hľadiska rasových rozdielov s využitím konkrétnych modelov.	DZFK
12.	Karachaliou et al. (2024)	Skúmanie vnímania a spokojnosti väzňov s telepsychiatriou v porovnaní s osobnými konzultáciami a účinky telepsychiatrie na používanie donucovacích opatrení.	IDZ

13.	Kirschstein et al. (2023a)	Využívanie technológií medzi forenznými odborníkmi v oblasti duševného zdravia.	IDZ
14.	Kirschstein et al. (2023b)	Technologické inovácie v oblasti forezného duševného zdravia.	IDZ
15.	Oostermeijer et al. (2023)	Skúmanie stigmatizujúcich postojov profesionálov voči klientom s problémami duševného zdravia.	PDZ
16.	Batastini et al. (2023)	Analýza služieb duševného zdravia pre väznené osoby.	IDZ
17.	Green et al. (2023)	Skúmanie skúseností profesionálov v oblasti duševného zdravia pracujúcich s väznenými klientmi s implementáciou vybraných intervenčných nástrojov.	IDZ
18.	Zupan et al. (2022)	Pochopenie súvislosti jazykovej poruchy s úzkosťou a depresiou u mladistvých páchatel'ov s cieľom zlepšenia ich odbornej podpory.	DZFK
19.	Batastini et al. (2022)	Skúmanie duševného zdravia segregovaných väznených žien so zameraním na pilotné overenie špeciálneho programu pre túto cieľovú skupinu.	DZFK
20.	Seaward et al. (2021a)	Skúmanie charakteristiky terapeuta ako profesionála pracujúceho s forezným klientom pri zadržaní.	PDZ
21.	Seaward et al. (2021b)	Motivácia uväznených starších osôb zapojiť sa do trestného súdneho konania.	DZFK
22.	Fritzon et al. (2021)	Skúmanie trauma-informovaného prístupu a individuálnej práce s foreznými klientmi vo väzbe.	IDZ
23.	Jackson et al. (2021)	Analýza trauma-informovaného prístupu k väzneným klientom, ktorý zlepšuje duševné zdravie pre potreby prepustenia.	IDZ
24.	Ricciardelli a McKendy (2020)	Liečba duševného zdravia väznených žien ako efektívna pomoc pre podmienené prepustenie.	IDZ
25.	Lo et al. (2020)	Skúmanie skupinového výcviku odolnosti pre zlepšenie duševného zdravia väznených žien.	IDZ
26.	Muller (2020)	Skúmanie nástroja kvality života u väznených klientov.	IDZ
27.	Ort (2020)	Skúmanie príčiny stagnácie zlepšenia duševného zdravia u väznených klientov so zameraním na odhaľovanie zefektívňovania tejto pomoci.	IDZ
28.	Lemieux et al. (2020)	Skúmanie stratégií a výziev vplyvom Covid-19 u väznených osôb pre zlepšenie ich duševného zdravia.	IDZ

Zdroj: vlastné spracovanie

Najviac zastúpených výskumných štúdií bolo v kategórii intervencií duševného zdravia. Tieto štúdie mali vo svojej ústrednej téme primárne záujem o konkrétnu intervenciu, teóriu, metódu či postupy práce, ktoré boli orientované na zlepšovanie duševného zdravia forezných klientov vo väzniciach. Konkrétne sa venovali špecifickému nástroju alebo analýze zlepšovania komunikačných zručností, odolnosti a psychickej pohody forezných klientov pred prepustením z výkonu trestu. Zameriavali sa na riešenie duševného zdravia v kombinácii s inou sociálnou patológiou (napr. závislosti, sebaopoškodzovanie a i.). Fokus bol identifikovaný aj vo vzťahu využívania technologických inovácií pre riešenie

duševného zdravia väznených klientov. Osobitné postavenie v teoretických aplikáciách zaujal trauma-informovaný prístup orientovaný na túto cieľovú skupinu.

Nasledovali výskumné štúdie s ústrednou témou duševného zdravia forezných klientov vo väzniciach. Témy sa spájali v jednom bode, a síce v tom, ako pôsobí väzenské prostredie na duševné zdravie klientov. Jednotlivé výskumy sa orientovali napr. na prostredie väzníc a jeho dopady na duševné zdravie, na rôzne prekážky v starostlivosti o duševné zdravie klientov. Skúmanie bolo aj vo vzťahu k rozdielom v duševnom zdraví z hľadiska rasových a rodových odlišností či napríklad vo vzťahu k spektru porúch duševného zdravia u väznených klientov.

Vo veľmi nízkom počte boli zastúpené výskumné štúdie sústrednou témou venovanou profesionálom pôsobiacim vo väzeniach, ktorí sa priamo podieľajú na riešení otázky duševného zdravia klientov. Tieto štúdie mali za cieľ primárne skúmať samotných profesionálov, ich osobnostné predpoklady či charakteristiky alebo na druhej strane postoje vo vzťahu k väzným klientom a otázke duševného zdravia ako takého. Pozornosť bola venovaná aj téme skúseností a odborných zručností týchto profesionálov pre priamu potrebu riešenia duševného zdravia väzných klientov.

Odpoveď na výskumnú otázku: *Aké sú ústredné témy sociálneho výskumu duševného zdravia forenzných klientov vo väzenskom prostredí?* analýza ponúkla v troch rovinách. Ústredné témy sú vo vzťahu k forezným klientom a ich duševnému zdraviu venované: 1. vhodným intervenciám pre podporu duševného zdravia väzných klientov; 2. identifikácii problematických oblastí duševného zdravia väzných klientov, ktoré si vyžadujú pozornosť a adresnú pomoc zo strany profesionálov a 3. samotným odborníkom, ktorí túto pomoc poskytujú.

Výsledky reflexívnej obsahovej analýzy považujeme za pozitívne v zmysle zamerania sa jednotlivých štúdií na tému duševného zdravia tak špecificky orientovanej klientely foreznej sociálnej práce, akou sú forezní klienti vo väzniciach. Výsledky pozitívne naznačujú vedecký ale i praktický záujem o riešenie témy duševného zdravia týchto klientov so zreteľom na budovanie intervenčných a odborných kapacít. V centre pozornosti sú pritom samotní klienti, ktorých miera poruchy duševného zdravia a okolnosti tejto poruchy zohrávajú významnú rolu pri následnej adresnej práci intervenčného tímu odborníkov.

4 Diskusia

Príspevok na viacerých miestach poukazuje na skutočnosť, že problematika duševného zdravia v oblasti foreznej sociálnej práce predstavuje predmet systematického záujmu výskumníkov. Rôznorodosť ich výskumného zamerania

dokumentujú vedecké a odborné zdroje prezentované v príspevku.

Uskutočnená reflexívna obsahová analýza bola špecificky orientovaná na klientov vo väzniciach, čo predstavovalo významné ohraničenie výskumu. V dôsledku tejto delimitácie boli z analytického procesu vylúčené viaceré relevantné vedecké štúdie, ktoré sa síce zaoberali problematikou duševného zdravia forezných klientov, avšak nesústredili sa výlučne na väzenskú populáciu. Je potrebné dodať, že mnohé štúdie venujúce sa téme duševného zdravia forezných klientov skúmali tieto súvislosti v tzv. trestnom systéme, ktorý v praktickom ponímaní nezahŕňa iba väznice, ale i samotné súdne procesy, súdne konania, psychiatrické nemocnice, centrá pre mládež, liečebné zariadenia a pod.

Ďalším limitujúcim faktorom bola voľba iba jednej databázy na vyhľadávanie a spracovanie odborných zdrojov. Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno konštatovať, že ďalší výskum v tejto oblasti má potenciál významne obohatiť existujúce poznanie, priniesť nové empirické zistenia a rozšíriť odpovede na formulovanú výskumnú otázku.

Ako už bolo uvedené, problematika duševného zdravia forezných klientov zostáva predmetom intenzívneho odborného a vedeckého záujmu. Mnohé štúdie, ktoré boli analyzované v rámci prípravy príspevku, hoci neboli zaradené do samotnej obsahovej analýzy, ponúkajú podnetné teoretické i empirické východiská pre ďalšie skúmanie tejto problematiky. Išlo predovšetkým o zahraničné výskumné práce realizované v *USA*, krajinách *Európy* či *Ázie*. Najčastejšie publikované štúdie boli orientované na skúmanie duševného zdravia vo vzťahu ku konkrétnym formám sociálno-patologického správania forezných klientov. Významná pozornosť bola venovaná najmä súvislostiam medzi duševným zdravím a sexuálnou kriminalitou, vrátane sexuálnych deliktov, zneužívania a sexuálne motivovaného násillia (Kwek et al. 2026; Dhillon et al. 2026; Garant a Gauthier 2025; Lindegren 2023; Martínez-Catena a Redondo 2022; Duncan et al. 2022). Okrem tohto javu boli predmetom záujmu

výskumníkov aj témy sebapoškodzovania (Mayfield et al. 2026; Visser et al. 2025; Tomlinson a Mahoney 2026), traumy (Hood a Komoski 2023), schizofrénie (Dichmann et al. 2026), práca s hnevom (Yalçin et al. 2024), závislosť (Elison-Davies et al. 2022; Satcher, Belenko a Coetzer-Liversage et al. 2024), samovražednosť (Hampson et al. 2024; Abderhalden a Alward 2024), násilie vo všeobecnosti (Arsuffi a Scarborough 2023; Smeekens et al. 2024). V centre pozornosti bolo aj skúmanie profesionálov pôsobiach v rôznych oblastiach trestného systému vo vzťahu k aspektom duševného zdravia (Page a Robertson 2021; Mistry et al. 2022; Simonsson et al. 2023). Výrazne sa skúmalo duševného zdravie forenzných klientov špecificky liečených v psychiatrických nemocniciach (Markham 2025; Scanlon et al. 2023; Routledge 2023; Grossi et al. 2020; Hussain et al. 2020; Cramer et al. 2020; Simms-Sawyers et al. 2020).

Možno konštatovať, že sociálny výskum zameraný na duševné zdravie forenzných klientov vytvára rozsiahly a tematicky diverzifikovaný poznatkový rámec. Viaceré z analyzovaných zistení predstavujú podnetný východiskový bod aj pre rozvoj výskumu forenznej sociálnej práce v podmienkach *Slovenskej republiky*. V kontexte prepojenia teoretických a empirických poznatkov sa medzi významné implikácie pre sociálnu prácu zaraďuje trauma-informovaný prístup, ktorý sa ukázal ako frekventovaný a významný koncept vo viacerých analyzovaných štúdiách.

5 Odporúčenia pre teóriu a prax

Trauma-informovaný prístup (ďalej len TIP) v sociálnej práci je charakteristický klientsky orientovanými intervenciami, ktoré podporujú vytváranie vzťahu založeného na dôvere, bezpečí, rešpekte, spolupráci, nádeji a posilňovaní klientových zdrojov a kompetencií. Tento prístup vedie sociálnych pracovníkov k reflektovaniu traumy ako významného kontextu vzniku a pretrvávania problémov klienta, k integrácii

poznatkov o dôsledkoch traumy do procesu poskytovania sociálnych služieb a k citlivému rozpoznávaniu prejavov traumatických skúseností. Súčasne zdôrazňuje význam transformácie traumatických naratívov a využívania pomáhajúceho vzťahu ako kľúčového terapeutického a podporného nástroja v procese uzdravovania a obnovy psychosociálneho fungovania klienta (Levenson 2020). Carello a Butler (2015) dodávajú⁸, že TIP zdôrazňuje potrebu porozumieť tomu, akým spôsobom mohli skúsenosti s násilím, viktimizáciou alebo inými formami traumy ovplyvniť život jednotlivcov, a následne tieto poznatky premietiť do tvorby systémov a poskytovania služieb tak, aby zodpovedali potrebám klientov so skúsenosťou s traumou a podporovali ich proces uzdravovania a zotavenia. Obdobne Jackson et al. (2021) dopĺňajú, že TIP vychádza z poznania súvislostí medzi traumatickými skúsenosťami, trestnou činnosťou a duševným zdravím klienta. Jeho cieľom je reflektovať komplexný dopad predchádzajúcej traumy na život páchatel'ov aj obetí a zároveň uplatňovať také postupy, ktoré znižujú riziko opätovnej traumatizácie a minimalizujú ďalšie negatívne dôsledky pre jednotlivca. Podstatou tohto prístupu je predovšetkým vedomé uznanie prítomnosti traumy a porozumenie jej významu, prejavom a dlhodobým následkom.

Autori Lewis et al. (2022) nahliadajú na tento prístup vo vzdelávaní sociálnych pracovníkov. Kľúčové zistenia ich výskumu poukazujú na to, že TIP vo vzdelávaní v praxi je založený predovšetkým na vytváraní bezpečného a podporného prostredia s jasne definovanými očakávaniami a hranicami. Dôležitou súčasťou je zároveň podpora študentov prostredníctvom reflexie a validácie ich emocionálnych reakcií, ako aj uplatňovanie vzťahovo orientovaných a kolaboratívnych foriem supervízie. Štúdia zároveň identifikuje konkrétne stratégie podporujúce implementáciu jednotlivých princípov TIP. Za významné prekážky pri

⁸ Autori pripomínajú, že ide o prístup vyvinutý Harrisom a Fallotom (2001).

zavádzaní TIP do vzdelávania v teréne autori považujú najmä nedostatok času a nedostatočnú organizačnú podporu. Na základe týchto zistení odporúčajú vnímať TIP ako univerzálny rámec odbornej prípravy, ktorý umožňuje študentom nielen oboznámiť sa s princípmi bezpečného a podporného prostredia, ale aj prakticky ich aplikovať v profesionálnej činnosti. Zároveň zdôrazňujú potrebu intenzívnejšej podpory zo strany študijných programov sociálnej práce voči organizáciám zabezpečujúcim odbornú prax, ako aj potrebu prevziať väčšiu zodpovednosť za kvalitnú odbornú prípravu študentov.

Podobne konštatujeme, že TIP je v kontexte sociálnej práce v súčasnosti rozpracovaný, a to primárne v rovine sledovania jeho aplikácie a limitov v praxi (Anyikwa 2016; Ross et al. 2023; Lotty 2021; Singh et al. 2020; Wathen a Mantler 2022; Osimobi et al. 2026 a ďalší).

Pokiaľ sa venujeme aplikácii TIP vo forenznnej sociálnej práci dovoľme si pri týchto charakteristikách vychádzať z analyzovaných vedeckých štúdií v tomto príspevku. Autori McKenzie a Charlton (2025) na základe výsledkov výskumu identifikovali, že pri práci s foreznými klientmi s poruchou duševného zdravia sa TIP javí opodstatnene pre jeho orientáciu na tvorbu bezpečného prostredia pre klientov zažívajúcich traumy. Tvorba bezpečného prostredia prostredníctvom TIP zohľadňuje pozitívnejšiu rovinu nadväzovania a udržiavania medziludských vzťahov ale i pozitívneho vzťahu k sebe samému. Tieto aspekty pomáhajú forezným klientom dosahovať lepšie výsledky v pozitívnej miere nazerania na svoju prežitú traumy.

TIP (Fritzson et al. 2021) pri plánovaní a realizácii intervencií vo vzťahu k forezným klientom nekladie dôraz výlučne na kvantitatívne hodnotenie rizikových faktorov, ale zohľadňuje aj možné spoločné etiologické súvislosti medzi identifikovanými kriminogénnymi faktormi a prežitou traumou klienta. Rozhodovanie o intervencii sa tak podľa autorov opiera o hlbšie porozumenie príčin a mechanizmov formovania problémového správania a

životných okolností klienta. Intervenčné stratégie v rámci TIP preto zahŕňajú riešenie traumatických skúseností a symptómov duševného zdravia popri intervenciách orientovaných na trestnú činnosť. Takto koncipované intervencie podľa uvedených autorov zároveň presahujú tradičné symptomaticky orientované postupy zamerané na modifikáciu kognitívnych procesov a rozvoj behaviorálnych zručností. Aj na základe týchto výskumom podložených argumentov, autori špecifikujú, že TIP nemožno chápať ako samostatný terapeutický model alebo špecifický program, ale skôr ako rámec podporujúci implementáciu empiricky overených a vedecky podložených intervencií. Poskytovanie služieb v TIP je pritom založené na piatich základných princípoch, ktorými sú bezpečnosť, dôveryhodnosť, možnosť voľby, spolupráca a posilňovanie autonómie a kompetencií klienta (Fritzson et al. 2021).

Na základe uvedených teoretických východísk a výskumných zistení možno konštatovať, že TIP sa vo forenznnej sociálnej práci javí ako vhodný predovšetkým pre svoju schopnosť reflektovať komplexné súvislosti medzi traumatickými skúsenosťami, duševným zdravím a trestnou činnosťou forezných klientov. Jeho význam spočíva v tom, že umožňuje vnímať klienta nielen prostredníctvom identifikácie rizikových faktorov a problémového správania, ale aj v širšom kontexte jeho životných skúseností a dôsledkov prežitej traumy. TIP zároveň podporuje vytváranie bezpečného, rešpektujúceho a vzťahovo orientovaného prostredia, ktoré znižuje riziko opätovnej traumatizácie a posilňuje dôveru, spoluprácu a autonómiu klienta. Vo foreznom prostredí, ktoré je často charakteristické kontrolou, mocenskou asymetriou a vysokou mierou psychickej záťaže, predstavuje takýto prístup významný predpoklad efektívnej intervencie a podpory procesu resocializácie. Súčasne umožňuje realizovať intervencie založené na hlbšom porozumení etiológie problémového správania, čím presahuje tradične symptomaticky orientované prístupy. TIP sa

tak javí ako významný pre poskytovanie komplexnej, eticky citlivej a vedecky podloženej intervencii vo forenznnej sociálnej práci.

Afiliácia

Príspevok vznikol s podporou projektu *KEGA 034PU-4/2025 Transfer digitálnych technológií do inovácie metodiky odbornej praxe v pregraduálnej príprave študentov sociálnej práce II.*

Zoznam bibliografických odkazov

- ABDERHALDEN, Fances P. a Lucas ALWARD, 2024. Jailed Individuals' Perceptions of Procedural Justice and Suicidal Ideation: An Empirical Examination. In: *Crime & Delinquency* [online]. Vol. 70, No. 2, pp. 414-440 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1552-387X. doi: <https://doi.org/10.1177/00111287221106942>. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/00111287221106942>
- AON, Maha, Simon OBERCONZ a Marie BRASHOLT, 2025. The association between health and prison overcrowding, a scoping review. In: *BMC Public Health* [online]. Vol. 25 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1471-2458. doi: 10.1186/s12889-025-23340-9. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/40604692/>
- ARMAOU, Maria, Matthew PEARS, Stathis Th. KONSTANTINIDIS a Holly BLAKE, 2024. Evolution of Primary Research Studies in Digital Interventions for Mental Well-Being Promotion from 2004 to 2023: A Bibliometric Analysis of Studies on the Web of Science. In: *Int. J. Environ. Res. Public Health* [online]. Vol. 21, No. 3, pp. 375 [cit. 2026-05-04]. doi: <https://doi.org/10.3390/ijerph21030375>. ISSN 1660-4601. Dostupné z: <https://www.mdpi.com/1660-4601/21/3/375>
- ARMAS, Silvia A., Virginia SPICKNALL a Lindsay SHEEHAN, 2026. Incarceration Trauma From the Perspective of Individuals With Mental Illness: Therapeutic Implications. In:

International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology [online]. Vol. 70, No. 8 [cit. 2026-05-04]. doi: <https://doi.org/10.1177/0306624X251386468>. ISSN 1552-6933. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0306624X251386468>

- ARSUFFI, Lara a Nadja SCARBOROUGH, 2023. A service evaluation of the Behavioural Treatment for Substance Abuse (BTSA) programme for forensic dual diagnosis populations. In: *Journal of Forensic Psychology Research and Practice* [online]. Vol. 23, No. 2 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2473-2842. doi: <https://doi.org/10.1080/24732850.2021.2017551>. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/24732850.2021.2017551>
- ANYIKWA, Victoria A., 2016. Trauma-Informed Approach to Survivors of Intimate Partner Violence. In: *Journal of Evidence-Informed Social Work* [online]. Vol. 13, Issue 5 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2376-1415. doi: <https://doi.org/10.1080/23761407.2016.1166824>. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23761407.2016.1166846>
- BALOGOVÁ, Beáta a Miriama BORISČÁKOVÁ, 2021. *Prolegoména kvantitatívneho výskumu v sociálnej práci*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, Filozofická fakulta. ISBN 978-80-555-2799-4.
- BARBINI, Melanie, Eman TADROS a Eunice GOMEZ, 2025. Psychological services for acute and chronic illnesses faced by incarcerated women. In: *Journal of Family Social Work* [online]. Vol. 28, Issue 1 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1935-990X. doi: <https://doi.org/10.1080/10522158.2024.2435828>. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10522158.2024.2435828>
- BATASTINI, Ashley B., Olivia K. MILLER, Jade HORTON a Robert D. MORGAN, 2023. Mental health services in restricted housing: Do we know what's going on behind the steel doors? In: *Psychol Serv* [online]. Vol. 20, Issue 3, pp. 576-584 [cit.

- 2026-05-04]. ISSN 1541-1567. doi: 10.1037/ser0000606. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34793189/>
- BATASTINI, Ashley B., Riley M. DAVIS, Ashley C. T. JONES a Jade HORTON, 2022. "Treating women incarcerated in or at risk of restrictive placements: A statement of the problem and considerations for practice." In: *Psychological services* [online]. Vol. 19, Issue 4, pp. 648-657 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1541-1567. doi:10.1037/ser0000623. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35099225/>
- BLANK WILSON, Amy, Karen J. ISHLER, Robert MORGAN, Jonathan PHILLIPS, Jeff DRAINE a Kathleen J. FARKAS, 2025. Examining Criminogenic Risk Levels Among People with Mental Illness Incarcerated in US Jails and Prisons. In: *J Behav Health Serv Res* [online]. Vol. 52, Issue 1, pp. 32-47 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1541-1567. doi: 10.1007/s11414-020-09737-x. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33155072/>
- BORIŠČÁKOVÁ, Miriama, 2023. Životné prostredie a kvalita života odsúdených klientov. In: *Journal socioterapie* [online]. Roč. 9, č. 2, s. 40-48 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2453-7543. doi: <https://zenodo.org/records/10551151>. Dostupné z: <https://www.unipo.sk/filozoficka-fakulta/ieasp-ff/journal-socioterapie/archiv/2023/2>.
- CATELLO, Janice a Lisa D. BUTLER, 2015. Practicing What We Teach: Trauma-Informed Educational Practice. In: *Journal of Teaching in Social Work* [online]. Vol. 35, Issue 3 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1540-7349. doi: <https://doi.org/10.1080/08841233.2015.1030059>. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/08841233.2015.1030059>
- CRAMER, Robert J., Jane L. IRELAND, Victoria HARTLEY, Molly M. LONG, Carol A. IRELAND a Tracy WILKINS, 2020. Coping, mental health, and subjective well-being among mental health staff working in secure forensic psychiatric settings: Results from a workplace health assessment. In: *Psychol Serv* [online]. Vol. 17, Issue. 2, pp. 160-169 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1471-2857. doi: 10.1037/ser0000354. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31008626/>
- DATTA, Manjistha, Sujita KUMAR KAR a S. M. Yasir ARAFAT, 2025. Suicide among prisoners: a bibliometric analysis. In: *International journal of prison health* [online]. Vol. 21, Issue. 1, pp. 94-102 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1664-0640. doi:10.1108/IJOPH-04-2024-0016. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39727223/>
- DHILLON, Ashley, Lauren GONZALES a Laura B. LOPEZ-AYBAR, 2026. Community Member Attitudes Toward Sexual Offenses and Trauma-Oriented Care: A Qualitative Exploration. In: *Sex Abuse* [online]. Vol. 38, Issue. 1, pp. 103-123 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1552-6933. doi: 10.1177/10790632251343813. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/40419327/>
- DICHMANN, Kristine, Anne BRYDE, Johanne PEREIRA RIBEIRO, Kåre DONSKOV NIELSEN, Karina STJERNEGAARD, Mette BRANDT-CHRISTENSEN, Jette MØLLERHØJ, Liv OS STØLAN, Jasmin GRYESTEN, Sabrina TRAPPAUD RØNNE a Sidse ARNFRED, 2026. Psychotherapy for forensic psychiatric patients diagnosed with schizophrenia or schizoaffective disorders: a mixed methods systematic review. In: *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology* [online]. Vol. 37, Issue 2 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1664-0640. doi: <https://doi.org/10.1080/14789949.2026.2647910>. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14789949.2026.2647910>
- DOGAN, Jardin N., Danelle STEVENS-WATKINS, Brittany MILLER-ROENIGK, Christopher K. MARSHBURN a Myles D. MOODY, 2024. Experiencing Burnout: John Henryism, Gender Role Conflict, and

- Anxiety Among Incarcerated Black Men. In: *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology* [online]. Vol. 68, Issue 9, pp. 1011-1032 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1557-9891. doi: 10.1177/0306624X221124841. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0306624X221124841>
- DUNCAN, Katie, Belinda WINDER, Nicholas BLAGDEN a Christine NORMAN, 2022. "I've Got the Energy to Change, But I Haven't Got the Energy for This Kinda Therapy": A Qualitative Analysis of the Motivations Behind Democratic Therapeutic Community Drop-Out for Men With Sexual Convictions. In: *Int J Offender Ther Comp Criminol* [online]. Vol. 66, Issue. 12, pp. 1213-1236 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1573-286X. doi: 10.1177/0306624X20956957. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32917108/>
- ELISON-DAVIES, Sarah, Jamie NEWSOME, Andrew JONES, Glyn DAVIES a Jonathan WARD, 2022. Associations between psychosocial risk factors, and changes in substance dependence and psychosocial functioning, during engagement with digital cognitive behavioral therapy for methamphetamine use: use of 'Breaking Free from Substance Abuse' by incarcerated people during the COVID-19 pandemic. In: *Health Justice* [online]. Vol. 10, Issue 28 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1664-0640. doi: <https://doi.org/10.1186/s40352-022-00190-w>. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1186/s40352-022-00190-w#citeas>
- EMILIAN, Christina, Noura AL-JUFFALI a Seena FAZEL, 2025. Prevalence of severe mental illness among people in prison across 43 countries: a systematic review and meta-analysis. In: *Lancet Public Health* [online]. Vol. 10, Issue. 2, pp 110 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2468-2667. doi: 10.1016/S2468-2667(24)00280-9. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39909698/>
- ENGGIST, Stefan, Lars MØLLER, Gauden GALEA a Caroline UDESEN, eds. 2014. *Prisons and Health* [online]. [cit. 2026-05-04]. Denmark: WHO Regional Office for Europe. ISBN 978-92-890-5059-3. Dostupné z: <https://iris.who.int/server/api/core/bitstreams/bdffccc1-a5fd-411c-b4cd-4b1b317a9a44/content>
- FACER-IRWIN, Emma, Nigel J. BLACKWOOD, Annie BIRD, Hannah DICKSON, Daniel MCGLADE, Filipa ALVES-COSTA a Deirdre MACMANUS, 2019. PTSD in prison settings: A systematic review and meta-analysis of comorbid mental disorders and problematic behaviours. In: *PLoS One* [online]. Vol. 14, Issue. 9 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1932-6203. doi: 10.1371/journal.pone.0222407. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31557173/>
- FRITZON, Katarina, Sarah MILLER, Danielle BARGH, Kerrilee HOLLOWS, Allana OSBORNE a Anna HOWLETT, 2021. Understanding the Relationships between Trauma and Criminogenic Risk Using the Risk-Need-Responsivity Model. In: *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma* [online]. Vol. 30, Issue 3, pp. 294-323 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1552-3594. doi: <https://doi.org/10.1080/10926771.2020.1806972>. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/10926771.2020.1806972>
- GARANT, Etienne a Alexandre GAUTHIER, 2025. Therapeutic Alliance as a Mediator in the Absence of Post-Treatment Recidivism: A Study of Men Who Have Committed a Sexual Offense Against a Child. In: *Journal of Child Sexual Abuse* [online]. Vol. 35, Issue. 2 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1573-286X. doi: <https://doi.org/10.1080/10538712.2020.1806972>. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10538712.2020.1806972>
- GAVORA, Peter, 2008. *Úvod do pedagogického výskumu*. Bratislava: Univerzita Komenského. ISBN 978-80-223-2391-8.

- Generálne riaditeľstvo, Zboru väzenskej a justičnej stráže, odbor kontroly a organizačno-právnych činností*, 2026. *Správa o počte a zložení obvinených a odsúdených nachádzajúcich sa v ústavoch na výkon väzby a ústavoch na výkon trestu odňatia slobody k 1. januáru 2026* [online]. [cit. 2026-05-04]. Dostupné z: <https://www.zvjs.sk/api/file/file-preview/0c8f80c0-2438-4e98-9836-ca5f855fa747.pdf>
- GREEN, Johan, A. S. LINDQVIST BAGGE, S. OLAUSSON, P. ANDINÉ, M. WALLINIUS a M. HILDEBRAND KARLÉN, 2023. Implementing clinical guidelines for co-occurring substance use and major mental disorders in Swedish forensic psychiatry: An exploratory, qualitative interview study with mental health care staff. In: *J Subst Abuse Treat* [online]. Vol. 144 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1471-244X. doi: 10.1016/j.jsat.2022.108899. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36270196/>
- GROSSI, Laura M., Lawrence A. OSBORN, Kendall JOPLIN, Brendan O'CONNOR, 2020. Psychiatric Hospitals: Safety and Logistical Considerations. In: *Journal of Forensic Psychology Research and Practice* [online]. Vol. 21, Issue. 2 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2473-2842. doi: 10.1080/24732850.2020.1843105. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/345386127_Clinical_Interventions_in_State_Psychiatric_Hospitals_Safety_and_Logistical_Considerations
- HAMPSON, Lauren, Charlotte LENNOX, Jessica KILLILEA, Yvonne AWENAT a Daniel PRATT, 2024. Intensive Cognitive Behaviour Suicide Prevention for Males in Custody: A Pilot Feasibility Case Series. In: *Journal of Forensic Psychology Research and Practice* [online]. Vol. 14, Issue. 1 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1471-2857. doi: <https://doi.org/10.1080/24732850.2022.2051663>. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/24732850.2022.2051663>
- HARRISON, Maxine E. a Roger D. FALLOT, 2001. *Using trauma theory to design service systems. New directions for mental health services*. San Francisco: Jossey-Bass. ISBN 978-0787914387.
- HOOD, Brittany J. a Mary Cate KOMOSKI, 2023. Treating Trauma in Criminal Justice-Involved with SMI: "Trauma Is a Huge Part of It". In: *Community Ment Health J* [online]. Vol. 59, Issue. 8, pp. 1537-1548 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1573-2789. doi: 10.1007/s10597-023-01141-x. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37268846/>
- HUSSAIN, Shazia, Abdullah MIA a John ROSE, 2020. Men's experiences of engaging in psychological therapy in a forensic mental health setting. In: *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology* [online]. Vol. 31, Issue. 3, pp. 409-431 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1478-9957. doi: <https://doi.org/10.1080/14789949.2020.1752286>. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14789949.2020.1752286>
- HUSSIN, Zalmizy, Md Zawawi ABU BAKAR, Mohd Ahsani A MALEK, NoorSuzana Mohd SHARIFF a Siti Rohana AHMAD, 2026. A bibliometric review of research on resilience, motivation and prisoners, 1912-2024. In: *F1000Research* [online]. Vol. 14, Issue 760 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2046-1402. doi: 10.12688/f1000research.164019.3. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/41522296/>.
- CHEN, Ying, Xiaojun ZHANG, Shixiang CHEN, Yanwen THANG, Yulu WANG, Qi LU a YUE ZHAO, 2021. Bibliometric analysis of mental health during the COVID-19 pandemic. In: *Asian Journal of Psychiatry* [online]. Vol. 65. ISSN 1876-2018 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1664-0640. doi: <https://doi.org/10.1016/j.ajp.2021.102846>. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1876201821003026>
- JACKSON, Victoria, Danny H. SULLIVAN, Daveena MAWREN, Arie FREIBERG, Jayashri KULKARNI a Rajan DARJEE, 2021. „Trauma-informed sentencing of

- serious violent offenders: an exploration of judicial dispositions with a gendered perspective." In: *Psychiatry, psychology, and law : an interdisciplinary journal of the Australian and New Zealand Association of Psychiatry, Psychology and Law* [online]. Vol. 28, Issue 5, pp. 748-773 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1934-1687. doi:10.1080/13218719.2020.1855267. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35571601/>
- KARACHALIOU, Evangelia, Phoebe DOUZENIS, Fotios CHATZINIKOLAOU, Nikos PANTAZIS, Sophia MARTINAKI, Panagiota BALI, Konstantinos TASIOS, and Athanasios DOUZENIS, 2024. „Prisoners' Perceptions and Satisfaction with Telepsychiatry Services in Greece and the Effects of Its Use on the Coercion of Mental Healthcare". In: *Healthcare* [online]. Vol. 12, Issue 10 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1744-9219. doi: 10.3390/healthcare12101044. Dostupné z: <https://www.mdpi.com/2227-9032/12/10/1044>
- KIRSCHSTEIN, Madeleine A., Ashley B. BATASTINI, Jay P. SINGH a Marc GRAF, 2023b. Technological Innovations in Forensic and Correctional Mental Health: An Introduction to the Special Issue. In: *Criminal Justice and Behavior* [online]. Vol. 50, Issue 2, pp. 167-174 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1552-6933. doi: <https://doi.org/10.1177/00938548221141610>. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/00938548221141610>
- KIRSCHSTEIN, Madeleine A., Jay P. SINGH, Astrid ROSSEGGER, Jérôme ENDRASS a Marc GRAF, 2023a. International Survey on the Use of Emerging Technologies Among Forensic and Correctional Mental Health Professionals. In: *Criminal Justice and Behavior* [online]. Vol. 50, Issue 2, pp. 175-196 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1552-6933. doi: <https://doi.org/10.1177/00938548211042057>. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/00938548211042057>
- KOEN, Nina, 2025. Application of Trauma-Informed Practice in Re-Entry Services. In: *Journal of Forensic Social Work* [online]. Vol. 9, Issue. 2, pp. 5-20 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1936-9298. Dostupné z: <https://journals.shareok.org/jofsw/ojs/jofsw/article/view/147/120>
- KWEK, Boon Siang, Rebecca P. ANG a Olivia CHOY, 2026. Rapport Features Moderate Treatment Readiness of Incarcerated Male Sex Offenders After Forensic Risk and Needs Assessment Interviews. In: *Criminal Behaviour and Mental Health* [online]. Vol. 36, Issue. 2 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1573-286X. doi: <https://doi.org/10.1002/cbm.70031>. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/cbm.70031>
- LEMIEUX, Ashley J., Audrey-Anne DUMAIS MICHAUD, Jean DAMASSE, Julie-Katia MORIN-MAJOR, To Nhu NGUYEN, Alain LESAGE a Anne G. CROCKER, 2020. Management of COVID-19 for Persons with Mental Illness in Secure Units: A Rapid International Review to Inform Practice in Québec. In: *Victims & Offenders* [online]. Vol. 15, Issue 7-8, pp. 1337-1360 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1664-0640. doi: <https://doi.org/10.1080/15564886.2020.1827111>. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/15564886.2020.1827111>
- LEVENSON, Jill, 2020. Translating Trauma-Informed Principles into Social Work Practice. In: *Social Work* [online]. Vol. 65, Issue 3, pp. 288-298 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1545-6846. doi: <https://doi.org/10.1093/sw/swaa020>. Dostupné z: <https://academic.oup.com/sw/article-abstract/65/3/288/5872800?redirected-From=PDF&login=false>
- LEWIS, Laura, Kathryn MCCLAIN-MEEDER, Michael LYNCH a Marjorie QUARTLEY, 2022. Defining a Trauma-Informed Approach to Social Work Field Education. A Path Forward for the Profession. In: *Advances in Social Work* [online]. Vol. 22, Issue 2 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1527-

8565. doi: <https://doi.org/10.18060/24941>. Dostupné z: <https://journals.iupui.edu/index.php/advancesinsocialwork/article/view/24941>
- LIEM, Marieke a Maarten KUNST, 2013. Is there a recognizable post-incarceration syndrome among released "lifers"? In: *International Journal of Law and Psychiatry* [online]. Vol. 36, Issue. 3-4, pp. 333-337 [cit. 2026-05-04]. ISSN 0160-2527. doi: <https://doi.org/10.1016/j.ijlp.2013.04.012>. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0160252713000344?via%3Dihub>.
- LINDEGREN, Stina, 2023. Looping Disruption: A Relational Mechanism Enhancing Treatment Readiness among Individuals Convicted of Sexual Offending?. In: *Sex Abuse* [online]. Vol. 37, Issue. 3, pp. 282-308 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1573-286X. doi: [10.1177/10790632231224380](https://doi.org/10.1177/10790632231224380). Dostupné z: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11804145/>
- LO, Laura, Matthew IASIELLO, Marissa CAREY a Joseph van AGTEREN, 2020. Improving the Wellbeing of Female Prisoners via Psychological Skills Training: A Feasibility Study. In: *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology* [online]. Vol. 64, Issue 15, pp. 1571-1586 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1744-9219. doi: <https://doi.org/10.1177/0306624X20928029>. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0306624X20928029>
- LORENTE-CANTALÁ, Rosa, Xavier BUSCÁ-HUERTAS, Berta FRAMIS a Azucena GARCÍA-PALACIOS, 2025. Treating self-harm behaviors in prisons: implementation of the STEPPS program. In: *BMC Psychol* [online]. Vol. 13, Issue 43 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1471-2857. doi: <https://doi.org/10.1186/s40359-024-02342-z>. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1186/s40359-024-02342-z#citeas>
- LOTTY, Maria, 2021. 'Making sense of the practice of trauma-informed care: A response to the need to implement trauma-informed care into front-line practice'. In: *Irish Social Worker* [online]. pp. 160-171 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2463-414X. Dostupné z: <https://cora.ucc.ie/items/c3744904-4d1a-471d-aa20-ba057fd14e8b>
- MARKHAM, Sarah, 2023. The Need for Practicable Normative Right-based Social Work Practice in Secure and Forensic Mental Health Services. In: *The British Journal of Social Work* [online]. Vol. 53, Issue. 3, pp. 1726-1734 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1468-263X. doi: <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcad037>. Dostupné z: <https://academic.oup.com/bjsw/article/53/3/1726/7162321>
- MARKHAM, Sarah, 2025. Stigmatization and Marginalization of Forensic Psychiatric Patients. In: *Illness, Crisis & Loss* [online]. Vol. 33, Issue. 3, pp. 613-635 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1932-9903. doi: <https://doi.org/10.1177/1054137324126868>. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/10541373241268095>
- MARR, Carey, Christie BROWNE, Dylan NGUI, Reem ZEKI, Emma WOODS a Kimberlie DEAN, 2025. Mental health and self-harm/suicide risk screening at prison entry over 12 months in a total population sample in New South Wales, Australia. In: *Aust N Z J Psychiatry* [online]. Vol. 59, Issue. 7, pp. 629-639 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1471-244X. doi: [10.1177/00048674251336031](https://doi.org/10.1177/00048674251336031). Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/40292451/>
- MARTÍNEZ-CATENA, Ana a Santiago REDONDO, 2022. Treatment and Therapeutic Change of Individuals Imprisoned for Child Abuse in the Barcelona Study on Sex Offenders. In: *Interpers Violence* [online]. Vol. 37, Issue 19-20 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1552-6933. doi: [10.1177/08862605211028310](https://doi.org/10.1177/08862605211028310). Dostupné z:

- <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34275380/>
- MASCHI, Tina, Samantha L. SUTFIN a Brendan O'CONNELL, 2012. Aging, Mental Health, and the Criminal Justice System: A Content Analysis of the Literature. In: *Journal of Forensic Social Work* [online]. Vol. 2, Issue. 2-3, pp. 162-185 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1936-9298. doi: 0.1080/1936928X.2012.750254. Dostupné z: <https://journals.sharereok.org/jofsw/ojs/jofsw/article/view/10/3>.
- MAYFIELD, Melanie T., Annelise MENNICKE, Robert J. CRAMER a Lewis J. PEIPER, 2026. Examining Demographic Variation in the Self-Injury Risk Assessment Protocol for Corrections, a Brief Report. In: *Journal of Forensic Psychology Research and Practice* [online]. Vol. 1-19 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1552-3594. doi: <https://doi.org/10.1080/24732850.2026.2662399>. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/24732850.2026.2662399>
- MCKENZIE, Eavan a Alethea CHARLTON, 2025. What does trauma-informed care mean to people admitted to a forensic mental health and intellectual disability service? A reflexive thematic analysis. In: *Psychol Trauma* [online]. Vol. 17, Issue 1, pp. 122-130 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1478-9957. doi: 10.1037/tra0001777. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39298218/>
- MINISTERSTVO ZDRAVOTNÍCTVA SR, 2024. *Akčný plán Národného programu duševného zdravia na roky 2024-2030* [online]. [cit. 2026-05-04]. Dostupné z: <https://rvdz.sk/akcny-plan-narodneho-programu-dusevneho-zdravia-na-roky-2024-2030/>
- MISTRY, Dipti, Lynsey GONZA a Tony CASSIDY, 2022. Psychological and the physical health impacts of forensic workplace trauma. In: *Journal of Forensic Practice* [online]. Vol. 24, Issue. 1, pp. 18-33 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2050-8808. doi: <https://doi.org/10.1108/JFP-05-2021-0027>. Dostupné z: <https://www.emerald.com/jfp/article-abstract/24/1/18/225519/Psychological-and-the-physical-health-impacts-of?redirectedFrom=fulltext>
- MOULDEN, Heather M., Samuel A. MATTHEW a Gary CHAIMOWITZ, 2026. Enhancing Pre-Treatment Motivation Improves Forensic Mental Health Outcomes. In: *Int J Offender Ther Comp Criminol* [online]. Vol. 70, Issue. 2-3, pp. 150-166 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1664-0640. doi: 10.1177/0306624X241228229. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/38314713/>
- MUHAMMAD, Ali, Bobby BRIANDO, Budi PRIYATMONO a Rasona Sunara AKBAR, 2025. Understanding the Interplay of Prison Policy and Prisoner Intervention: A Bibliometric Approach 1968-2023. In: *South Eastern European Journal of Public Health* [online]. Vol. XXVI, Issue. S1, pp. 861-874 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2197-5248. doi: <https://doi.org/10.70135/seejph.vi.374>. Dostupné z: <https://www.seejph.com/index.php/seejph/article/view/3742>
- MULLEN, Paul L., 2000. Forensic mental health. In: *British Journal of Psychiatry* [online]. Vol. 176, Issue. 4, pp. 307-311 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1472-1465. doi:10.1192/bjp.176.4.307. Dostupné z: <https://www.cambridge.org/core/journals/the-british-journal-of-psychiatry/article/forensic-mental-health/8FD4191A356F8AD80BB0CBBA3C401EE9>.
- MULLER, Ashley E., 2020. A Systematic Review of Quality of Life Assessments of Offenders. In: *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology* [online]. Vol. 64, Issue 13-14, pp. 1364-1397 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1552-6933. doi: <https://doi.org/10.1177/0306624X19881929>. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0306624X19881929>

- MÜLLER, Patrik, 2025: Altánok ako priestor pre nový začiatok. In: *Slovenské väzenstvo* [online]. Roč. 7, č. 1, s. 21-22 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2644-5816. Dostupné z: <https://www.zvjs.sk/sk/publikacie>
- MYNARD, Lorrae, Annette JOOSTEN, Ayesha D'SOUZA, Danielle ASHLEY a Susan DARZINS, 2024. Occupational therapy with patients in forensic solitary confinement: A qualitative study. In: *Australian Occupational Therapy Journal* [online]. Vol. 71, Issue 4, pp. 447-460 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1440-1630. doi: 10.1111/1440-1630.12930. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/1440-1630.12930>
- NICMANIS, Mitchell, 2024. Reflexive Content Analysis: An Approach to Qualitative Data Analysis, Reduction, and Description. In: *International Journal of Qualitative Methods* [online]. Vol. 23 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1609-4069. doi: <https://doi.org/10.1177/16094069241236603>. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/16094069241236603>
- OOSTERMEIJER, Sanne, Amy J. MORGAN, Anna M. ROSS, Tessa GRIMMOND a Nicola J. REAVLEY, 2023. Stigmatising attitudes of probation, parole and custodial officers towards people with mental health issues: A systematic literature review and meta-analysis. In: *Legal and Criminological Psychology* [online]. Vol. 28, pp. 165-199 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2044-8333. doi: <https://doi.org/10.1111/lcrp.12227>. Dostupné z: <https://bpspsychub.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/lcrp.12227>
- ORT, Daisy, 2020. Opening up while locked down: Client disclosure in correctional settings. In: *J Clin Psychol* [online]. Vol. 76, Issue 2, pp. 308-321 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1097-4679. doi: 10.1002/jclp.22899. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31814123/>
- OSIMOB, Joseph Onyeka, Ndungi MUNGAI a Manohar PAWAR, 2026. Coping Strategies and Trauma-Informed Interventions for Residential Support Workers: We Lean on Each Other. In: *Child Adolesc Soc Work J* [online]. [cit. 2026-05-04]. ISSN 1573-2797. doi: <https://doi.org/10.1007/s10560-026-01109-2>. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10560-026-01109-2>
- PAGE, Jessica a Noelle ROBERTSON, 2021. Extent and predictors of work-related distress in community correction officers: a systematic review. In: *Psychiatr Psychol Law* [online]. Vol. 29, Issue. 2, pp. 155-182 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1934-1687. doi: 10.1080/13218719.2021.1894259. Dostupné z: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9225775/>
- RICCIARDELLI, Rosemary a Laura MCKENDY, 2020. „Women parolees' mental health in the context of reintegration.“ In: *Criminal behaviour and mental health: CBMH* [online]. Vol. 30, Issue 6, pp. 303-311 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1471-2857. doi:10.1002/cbm.2181. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33185902/>
- ROSS, Nancy, Cantrina BROWN, Marjorie JOHNSTONE, 2023. Beyond medicalized approaches to violence and trauma: Empowering social work practice. In: *Journal of Social Work* [online]. Vol. 23, Issue 3 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1741-296X. doi: <https://doi.org/10.1177/14680173221144557>. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/14680173221144557>
- ROUTLEDGE, Gemma, 2023. A virtual frame – how does forensic psychotherapy work remotely? In: *Psychoanalytic Psychotherapy* [online]. Vol. 38, Issue. 1, pp. 1-24 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1474-9734. doi: 10.1080/02668734.2023.2273444. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/375880403_A_virtual_frame_-_how_does_forensic_pschotherapy_work_remotely

- SATCHER, Milan F., Steven BELENKO a Anthony COETZER-LIVERSAGE et al. 2024. Linkage facilitation for opioid use disorder in criminal legal system contexts: a primer for researchers, clinicians, and legal practitioners. In: *Health and Justice* [online]. Vol. 12, Issue. 36 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2194-7899. doi: <https://doi.org/10.1186/s40352-024-00291-8>. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1186/s40352-024-00291-8#citeas>
- SCANLON, Faith, Robert D. MORGAN, Sean M. MITCHELL, Angelea D. BOLAÑOS a Nicole R. BARTHOLOMEW, 2023. Criminal risk and mental illness in psychiatric inpatient units: An opportunity to provide psychological services for unmet criminogenic needs. In: *Psychol Serv* [online]. Vol. 20, Issue. 3, pp. 565-575 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1541-1567. doi: [10.1037/ser0000612](https://doi.org/10.1037/ser0000612). Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34968121/>
- SEAWARD, Helene, Tenzin WANGMO, Monika EGLI-ALGE, Lutz-Peter HIERSEMENZEL, Marc GRAF, Bernice S. ELGER a Elmar HABERMEYER, 2021b. Incarcerated older persons' motivation to engage in criminal court-mandated treatment: Findings from a qualitative study. In: *Forensic Science International: Mind and Law* [online]. Vol. 2 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1932-9903. doi: <https://doi.org/10.1016/j.fsimpl.2021.100057>. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S266635382100014X>
- SEAWARD, Helene, Tenzin WANGMO, Tobias VOGEL, Marc GRAF, Monika EGLI-ALGE, Michael LIEBRENZ a Bernice S. ELGER, 2021a. „What characterizes a good mental health professional in court-mandated treatment settings?: Findings from a qualitative study with older patients and mental health care professionals.“ In: *BMC psychology* [online]. Vol. 9, Issue 1 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2050-7283. ISSN 2050-7283. doi: [10.1186/s40359-021-00624-4](https://doi.org/10.1186/s40359-021-00624-4). Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34404482/>
- SIMMS-SAWYERS, Cassandra, Helen MILES a Joel HARVEY, 2020. An exploration of perceived coercion into psychological assessment and treatment within a low secure forensic mental health service. In: *Psychiatr Psychol Law* [online]. Vol. 27, Issue. 4, pp. 578-600 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1664-1078. doi: [10.1080/13218719.2020.1734981](https://doi.org/10.1080/13218719.2020.1734981). Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33679199/>
- SIMONSSON, Otto, Peter S. HENDRICKS, Richard CHAMBERS, Walter OSIKA a Simon B. GOLDBERG, 2023. Prevalence and associations of challenging, difficult or distressing experiences using classic psychedelics. In: *Journal of Affective Disorders* [online]. Vol. 326, pp. 105-110 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1471-2458. doi: <https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.01.073>. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0165032723000915>
- SINGH, Camilla D., Naomi C. Z. ANDREWS, Mary MOTZ, Debra J. PEPLER, Margaret LESLIE a Samar ZUBERI, 2020. Trauma-informed and relational approaches to service provision: building community-based project capacity to respond to interpersonal violence through a national initiative. In: *BMC Public Health* [online]. Vol. 20, Issue 1833 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1471-2458. doi: <https://doi.org/10.1186/s12889-020-09960-3>. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33256684/>
- SKOGSETH, Emma M., Sienna STRONG-JONES, Kristina BRANT, Oluwaseyi H. QUADRI a Abenaa A. JONES, 2025. Mental Health Care Barriers for Women Involved in the Criminal Legal System With Substance Use Disorders: A Qualitative Study. In: *Criminal Justice and Behavior* [online]. Vol. 52, Issue 7, pp. 1049-1066 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1552-3594. doi: <https://doi.org/10.1177/00938548251326174>. Dostupné z:

- <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/00938548251326174>
- SMEEKENS, Marjam V., Michiel DE VRIES ROBBÉ, Arne POPMA a Maaïke M. KEMPES, 2024. The Risk Screener Violence (RS-V): retrospective prediction of violent and aggressive incidents within the prison setting. In: *Frontiers in Psychology* [online]. Vol. 15 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1664-1078. doi: 10.3389/fpsyg.2024.1359535. Dostupné z: <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2024.1359535/full>
- ŠARIŠSKÁ, Miriama a Beáta BALOGOVÁ, 2019. *Forenzná sociálna práca – teoretické a praktické východiská*. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity. ISBN 978-80-555-2189-3.
- ŠINALOVÁ, Martina a Jana STANKOVÁ, 2015. Iba samotný výkon trestu nezmení to, ako páchatelia premýšľajú. In: *Slovenské väzenstvo* [online]. Roč. 7, č. 1, s. 23-24 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2644-5816. Dostupné z: <https://www.zvjs.sk/sk/publikacie>
- TOMLINSON, Leanne a Adam MAHONEY, 2026. Developing a compassion-focussed therapy-based intervention (CFTi) for women in prison with prolific self-harm behaviour. In: *Journal of Forensic Practice* [online]. Vol. 28, Issue 2, pp. 249-264 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2050-8808. doi: <https://doi.org/10.1108/JFP-05-2025-0051>. Dostupné z: <https://www.emerald.com/jfp/article-abstract/28/2/249/1308699/Developing-a-compassion-focussed-therapy-based?redirectedFrom=fulltext>
- TURNER, Anne, Natalie THOMAS, Helena MENIH a Anthony COLLINS, 2025. Inner Peace: Evaluating a Complementary Program Promoting Intra-Personal Peace at Adelaide Women's Prison, Australia. In: *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology* [online]. Vol. 69, Issue 15, pp. 2084-2102 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1552-6933. doi: <https://doi.org/10.1177/0306624X241246099>. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0306624X241246099>
- VEST, Noel, Oshea JOHNSON, Kathryn NOWOTNY a Lauren BRINKLEY-RUBINSTEIN, 2021. Prison Population Reductions and COVID-19: A Latent Profile Analysis Synthesizing Recent Evidence From the Texas State Prison System. In: *J Urban Health* [online]. Vol. 98, Issue. 1, pp- 53-58 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1468-2869. doi: 10.1007/s11524-020-00504-z. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/33337529/>.
- VISSER, Roos, Sim VINKEN, Nienke VERSTEGEN, Vivienne de VOGEL, 2025. Experiences of self-injury among staff and patients in a forensic psychiatric hospital. In: *Journal of Forensic Practice* [online]. Vol. 27, Issue 2, pp. 197-213 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2050-8808. doi: <https://doi.org/10.1108/JFP-07-2024-0040>. Dostupné z: <https://www.emerald.com/jfp/article-abstract/27/2/197/1239177/Experiences-of-self-injury-among-staff-and?redirectedFrom=fulltext>
- WALKER, Kate, Chris GRIFFITHS a Liv COELHO, 2026. Community Sentence with Mental Health Treatment Requirement (MHTR): An Exploration of Offenders' Engagement, Experience, and Outcomes. In: *Journal of Forensic Psychology Research and Practice* [online]. Vol. 1-26 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2473-2842. doi: <https://doi.org/10.1080/24732850.2026.2617959>. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/24732850.2026.2617959>
- WALSH, Jamie, Damian SMITH, Fintan BYRNE, Philip HICKEY, Enda TAYLOR, Martin CADDOW, Orla REYNOLDS a Conor O'NEILL, 2024. Transfer to community and prison mental health care from Ireland's main remand prison over three years: 2015-2017. In: *Front Psychiatry* [online]. Vol. 19, Issue 15 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1664-0640. doi: 10.3389/fpsy.2024.1392072. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39100853/>

- WANG, Lili, Lingxiao YE, Yanyan JIN, Xingying PAN a Xuesong WANG, 2024. A bibliometric analysis of the knowledge related to mental health during and post COVID-19 pandemic. In: *Frontiers in Psychology* [online]. Vol. 15 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1664-1078. doi: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1411340>. Dostupné z: <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2024.1411340/full>
- WATHEN, C. Nadine a Tara MANTLER, 2022. Trauma- and Violence-Informed Care: Orienting Intimate Partner Violence Interventions to Equity. In: *Curr Epidemiol Rep* [online]. Vol. 9, pp. 233-244 [cit. 2026-05-04]. ISSN 2196-3002. doi: <https://doi.org/10.1007/s40471-022-00307-7>. Dostupné z: <https://www.semanticscholar.org/paper/Trauma-and-Violence-Informed-Care%3A-Orienting-to-Wathen-Man-tler/78677527429e03a191e5e91d2bf8dc45827dc8b0>
- WHO, 2021. *COVID-19 Weekly Epidemiological Update* [online]. [cit. 2026-05-04]. Dostupné z: file:///C:/Users/user/Downloads/20210817_Weekly_Epi_Update_53.pdf
- YALÇIN, Melikenaz, Seda ARITÜRK, Nimet Serap GÖRGÜ AKÇAY a Serap TEKINSAV SÜCTÜ, 2024. Cognitive Behavioral Group Therapy for Anger Management in Juvenile Delinquents: Effectiveness Study in a Turkey Child Prison. In: *Int J Offender Ther Comp Criminol* [online]. Vol. 68, Issue. 16, pp. 1737-1754 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1552-6933. doi: [10.1177/0306624X231165418](https://doi.org/10.1177/0306624X231165418). Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/37085985/>
- ZUPAN, Barbra, Suzanne M. HUTCHINGS, Lucy E. EVERITT a Charlotte GUPTA, 2022. Language disorder and internalizing mental health problems in youth offenders: a systematic review. In: *International Journal of Language & Communication Disorders* [online]. Vol. 57, pp. 1207-1228 [cit. 2026-05-04]. ISSN 1460-6984. doi: <https://doi.org/10.1111/1460-6984.12759>. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/1460-6984.12759>

Kontaktné údaje

Mgr. Miriama Boriščáková, PhD., univ. doc.
 Inštitút edukológie a sociálnej práce
 Filozofická fakulta
 Prešovská univerzita v Prešove
 Ul. 17. novembra č. 1, 080 01 Prešov
 Email: miriama.boriscakova@unipo.sk